

Terugblik: 26 nov. 2018

Mgr. Jean Kockerols

**Voormalig ondervoorzitter van de Commissie van de Europese
bisschoppenconferenties (COMECE)**

Een ziel voor Europa

Een opdracht voor de Kerk?

De inwoners van Europa moeten overal in Europa thuis kunnen zijn. Het verhaal begon op 25 maart 1957 met de ondertekening van het Verdrag van Rome. 12 Jaar na de afschuwelijke Tweede Wereldoorlog was er nog veel haat en onbegrip. De grote vraag was: wat is vrede, en hoe kan men die samen opbouwen?

Grote katholieken – Schumann, Gaspari, Adenauer – hebben vanaf het begin een heel belangrijke rol gespeeld, en ook nu nog profileren christenen zich. Economische samenwerking moest leiden tot vreedzaam samenleven. Het samenwerkingsverband voor vrede was nadrukkelijk een politiek project, niet een zuiver economisch project. Een politiek project vereist een ziel; een economisch project heeft geen ziel nodig.

De Kerk heeft altijd interesse betoond voor de Europese ontwikkelingen. Naast de Belgische nuntius is er in Brussel ook een Europese nuntius. Rome is goed op de hoogte van de toestand.

COMECE (Commission of the Bishops' Conferences of the European Union) verenigt gedelegeerden van de bisschoppenconferenties van de 28 lidstaten van de Europese Unie. COMECE volgt het politieke proces van de unie op alle domeinen die voor de Kerk van belang zijn. De communicatie verloopt in beide richtingen. Zo werden bij het economisch verdrag tussen Europa en de VS de bedenkingen van de Europese en de Amerikaanse bisschoppen over de gevolgen voorgelegd. Bij de totstandkoming van de privacywetgeving werd ook gesproken over de gevolgen voor de Kerk (kan zij nog vrij doopregisters bijhouden?).

COMECE is geen lobbygroep. De organisatie verdedigt het algemeen belang. Europa is immers een project met weerslag op het gans wereldgebeuren.

Europa wil van zijn kant de dialoog aangaan. Art. 17 van het Verdrag van Rome verklaart *dat de Unie de status eerbiedigt die kerken en religieuze verenigingen en gemeenschappen volgens het nationaal recht in de lidstaten hebben. Zij voert een open, transparante en*

regelmatige dialoog met die kerken en organisaties, onder erkenning van hun identiteit en hun specifieke bijdrage.

Paus Franciscus maakte op verzoek van COMECE zijn eerste Europese reis naar Straatsburg, als teken van geloof in de sterkte van een verenigd Europa. De Paus legt de nadruk op bemoedigen, op hoop geven. Hij wil ook vermijden dat het geloof wordt geprivatiseerd. Geloof gaat gepaard met engagement, gelovigen moeten bruggen bouwen. Tegenover de Europese instellingen verklaart hij dat de Kerk niet de oplossingen wil aanbrengen, maar wel een

profetische rol wil spelen, en dus vragen wil stellen.

Een vluchteling is geen kabeljauw. De focus van de Paus is niet winst, maar waardigheid. De mens is geen eiland maar een relationeel iemand. De integrale ontwikkeling van de gehele mens is het na te streven doel. Dat betekent dat er ook plaats moet zijn voor de spirituele dimensie. Het nastreven van algemeen welzijn (*common good*) vereist solidariteit. En als Europa een familie van volkeren is, dan is er enerzijds een graad van diversiteit, maar anderzijds ook gemeenschappelijkheid.

Jean Cockerols noemt zichzelf een overtuigd Europeaan. Zijn werkgebied Brussel noemt hij een genade en een uitdaging, niet een probleem. Hij stelt dat christenen weten wat gedenken en herdenken is. Onze geschiedenis is die van een heilig verbond van God op weg. Ons geheugen moet worden gevoed – wij moeten onze *roots* kennen.

Verder is het zijn overtuiging vrede iets anders is dan afwezigheid van oorlog. Vrede is inzet, verlangen, opdracht, vechten tegen onverschilligheid. Vrede is anderen leren ontmoeten en

met hen dialogeren, met respect en zonder a priori's; het is appreciëren, beminnen. Dat laatste omvat vergeven en verzoenen. Christus is de openbaring van Gods vrede.

Nog een overtuiging van Mgr. Cockerols: we moeten mensen zijn die diep verankerd zijn in hun identiteit (of beter: hun identiteiten: Brusselaar, Brabander, Belg, Europeaan...). Katholiek zijn is één zijn-in-verscheidenheid.

Tenslotte moeten wij mensen zijn van hoop. Christenen moeten blijven vertrouwen schenken.

Kernthema's voor de uitbouw van Europa zijn subsidiariteit, solidariteit, rechtvaardigheid en synodaliteit. Subsidiariteit betekent dat niet alles beslist wordt in Brussel. Solidariteit is aandacht voor het gemeenschappelijk goed: *“Wanneer één lichaamsdeel lijdt, delen alle andere in het lijden.”* (1 Kor 12, 26). Rechtvaardigheid blijkt uit het beschermen van de zwakken. Synodaliteit betekent samen op weg zijn, samen durven en vertrouwen.

Synode

Mgr. Jean Cockerols was op de afgelopen jongerensynode referendaris voor jeugdpastoraal. Hem blijft vooral bij: synodaliteit, katholiciteit en (afwezigheid van) methode. De raadpleging van het godsvolk is synodaliteit, en de aanwezigheid van een aantal jongeren – ook al werden die helemaal achteraan geplaatst. Het samenzitten met bisschoppen uit de hele wereld is een teken van katholiciteit: één blijven in verscheidenheid is een boeiende uitdaging. Jammer genoeg heeft het Vaticaan géén methode: het liep alle kanten uit.

De synode riep veel verwachtingen op, maar over de resultaten bestaat scepticisme. En er blijven vragen. Luisteren wij wel genoeg? Naar welke jongeren luisteren wij? Steken wij daar genoeg tijd en energie in? Hoe kunnen wij begeleiden? Hoe de begeleiders – de jongvolwassenen – begeleiden? Hoe gaan we om met de virtuele wereld? Het onderwerp is belangrijk genoeg voor een aparte synode. Het onderwerp seksualiteit en affectiviteit ligt nog altijd heel gevoelig: eenheid in verscheidenheid ligt hier bijzonder moeilijk en het onderwerp wordt gemakshalve opzijgeschoven. Nochtans zei één van de jongeren: *“Als jullie niet spreken, dan zullen anderen ons misleiden.”*

Het thema van de interventie van Mgr. Cockerols was roeping. Alle mensen worden geroepen tot leven. Dat is een engagement tot heiligheid, tot godswording. De vraag is dan welke keuzes moeten worden gemaakt, wat het doel het meest steunt. Hij pleitte ervoor om ook jonge gehuwde volwassenen op te roepen tot priesterschap. Zijn oproep verdween geruisloos in de doofpot.

Maar: zalig dat wij zo'n Paus hebben, die gaat naar het hart van het evangelie.

Laten wij voor het overige de Geest vragen om de gaten te vullen.

Verslag: Rudi Draye, lid van de stuurgroep